

Oplevelser i Myanmar - Oktober 2010

Torsdag d. 7. oktober 2010 - København:

Vi mødtes i lufthavnen kl. 11.25. Vi var 11 forventningsfulde rejsende, og incheckningen gik problemfrit. Vi var Thorkild, Hedda, Curt og Nina fra Kolind, Peter fra Kolding, Ole og Helle fra Tune, Helle og Niels fra Gentofte og Martin og Karin fra Lyngby. Martin var rejseleder, og rejsen var organiseret af CITS Travel Denmark A/S. Karin havde dagen før fået forsikringsmæssig forhåndsgodkendelse, da hun 5 uger tidligere havde gennemgået en kikkertoperation i knæet. **THAI AIRWAYS** store Boeing 747 afgik til tiden, og disse jumbojets flyver meget roligt og stabilt. Kun over Den Bengalske Bugt var der som vanligt turbulens. Serveringen ombord i flyet var også udmærket.

Fredag d. 8. oktober 2010 – Bangkok - Yangon:

Vi landede tidligt om morgenen i Bangkoks nye lufthavn, og heldigvis havde vi bestilt rullestol til Karin, for der var ganske langt at gå til den gate, hvorfra flyet til Yangon afgik. Men alt gik efter planen, og det tog kun lidt over 1 time at komme til Yangon, som har ½ times tidsforskel i forhold til Thailand. Vi udfyldte indrejsepapirerne, og vi blev fotograferet ved paskontrollen (som i USA), og så blev vi modtaget af vor guide **Mr. Turin** (Mr. Thuy Ein Tun Maw, e-mail: thuyeintunmaw@gmail.com). Han var en smart ung mand

på 37 år. Hans mor og bror var bosiddende i USA, men han fik ikke visum trods gentagne ansøgninger – hver ansøgning på den amerikanske ambassade kostede ham 100 \$. Han var freelance turistguide, og fik 20 \$ om dagen, når han havde engelsktalende grupper og 35 \$ daglig, når det var spansktalende grupper. Hans sæson med turisme var kun 6 måneder. Selvfølgelig fik han også drikkepenge. Han var uddannet fysiker, men det var vist kun en ”papiruddannelse”.

Han bragte os først i bus til **Mary Chapman School for the Deaf**

Children. Her får over 200 døve børn undervisning bl.a. i tegnsprog og faglige færdigheder. Vi havde lejlighed til at se skolestuerne og andre undervisningslokaler, køkkenet, etc. At dømme efter børnenes reaktioner var de glade for at få besøg, og skolelederen fortalte, at de højst havde 1-2 sådanne besøg om året. Der var børn fra mange af landets etniske grupper. Vi havde en bæreposse med blyanter og balloner med til børnene, og så donerede vi 50 \$ til institutionen. Efter skolebesøget kørte vi til en restaurant og spiste vort første måltid i Burma. Og derefter gik turen videre til Hotel Summit Parkview Hotel, der ligger lige overfor Folkets Park og med udsigt til Swedagon Pagoden.

Og efter et kort ophold på hotellet kørte vi over for at se Myanmars vigtigste seværdighed – den gyldne

Swedagon Paya: her er der atmosfære med masser af gyldne pagoder og Buddha-figurer - i den centrale pagode findes 8 hår fra Buddha - hti'en på toppen er behængt med tusinder af safirer, rubiner og diamanter. Der er hellige boddhi-træer (= banyan-træer), store historiske malmklokker, bedehaller og Buddhastatuer med blinkende glorier; der er undervisningsrum, og der er astrologiske altre indordnet efter ugedagene, og nogle af vore rejsedeltagere fulgte sædvanen med at øse vand over

statuerne 3 gange ved deres ugedagsalter. Der er ritualer, røgelse, blomster og folkeliv. Der var også rester

af kanonfundamenter fra den engelske tid. Og der er mange mennesker som cirkulerer rundt med urets retning – og alle er i bare fødder. Swedagon har en 2500-årig historie, men den nuværende pagode er fra 1769. Der er mange legender knyttet til pagodens historie f. eks. at 2 købmænd assisteret af Nats (ånder) bragte 8 af Buddhas hår fra Indien. Selve pagoden er 98 meter høj.

Vi lærte lidt om burmesisk buddhisme: Over 90 % af befolkningen er troende, og trosbekendelsen – De Tre Juveler - siger: "Jeg tror på Buddha, på Dharma (læren) og på Sangkha (munkesystemet)". Tilværelsen opfattes som evig lidelse, et evigt tilbagevendende liv (Samsara), som gennem god karma skal føre til Nirvana (den endelige intethed). De 4 ædle sandheder siger, at 1: Tilværelsen er lidelse (Dukha). 2. Lidelsen skyldes begær og livslyst (Samudaya). 3. Lidelsen kan forsvinde (Nirodha). 4. Lidelsen kan forsvinde ved at følge den 8-foldige vej, dvs. den rette forståelse, den rette levevis, den rette koncentration, etc.

Vi fik også ridset grundtræk af Myanmars historie op: tidlige kongeriger for over 2000 år siden – en storhedstid ved Bagan i perioden 1050 – 1300, som gik under ved mongolsk invasion – middelalder med politisk instabilitet og kongeriger, der bekæmpede hinanden – burmanere etablerer centralt kongedømme med skiftende hovedstæder omkring Mandalay – englænderne koloniserer kystlandet i 1824 og 1852, og tager resten i 1885 – japanerne invaderer under 2. verdenskrig – uafhængighed opnås i 1948 – der forsøges med "burmesisk socialisme", men det ender med militærstyre – Myanmar har rimeligt forhold til naboer som Thailand og Kina.

Landet er på størrelse med Frankrig, og har 50 millioner indbyggere. Der er 135 etniske minoriteter, og nogle er store folkeslag med egne kulturer, sprog, militær, etc. Landet er en forbundsstat med 7 stater og 7 divisions. Vigtigste erhverv er landbrug, skovbrug (teak), minedrift, naturgas og olie. Indkomstniveauet er lavt – mange klarer sig for 1 – 2 \$ om dagen. Topgeneralens datter blev for nylig gift, og fik gaver for 50 millioner \$ - se på youtube. Vi vekslede den lokale valuta khyats og fik 800 – 950 for en \$ (den officielle kurs er 6 khyats for 1 \$).

Efter besøget i Swedagon trængte vi til lidt koldt at drikke, og det foregik i **Sky Bistro – Sakura Tower**, 20th Floor, Bogyoke Aung San Road. Her var der Happy Hour og en flot udsigt over Yangon. Vi fik store kolde Myanmar Beer. Der var senere på aftenen middag på hotellet – en forudbestilt kinesisk 3-retters menu til vor gruppe -, og vi var klar til sengetid ved 20-tiden.

Lørdag d. 9. oktober 2010 - Yangon:

Efter morgenmadsbuffet på Summit Parkview Hotel startede vi dagens program med sightseeing i **Botataung Pagoden** ved floden. Den har historisk relation til de 1000 soldater, der modtog Buddhas 8 år, da de blev transporteret fra Indien. Her kunne vi gå ind i selve stupaen, der var opført som en slags spejllabyrint. Buddhas hår var i det inderste rum. Der blev

arbejdet med at forny forgyldningen i pagoden. Stupaen var genopført efter en bombing under 2.

verdenskrig. Udenfor så vi den nat (ånd), som vogtede over pagoden, og der var også mulighed for at købe foder til nogle skildpadder. Og så var der en karrusel, som man kunne kaste penge ind i, i håbet om at få sine ønsker om rigdom, sundhed og et langt liv opfyldt. Vi fortsatte til **Sule Pagoden**, der ligger centralt i Yangon midt i et trafikknudepunkt lige overfor rådhuset. Her har de en lille båd, som man kan donere blodguld i til pagoden. Denne pagode bruges som udgangspunkt for kilometerangivelser i Myanmar. Pagoden er omgivet af koloniale pragtbygninger, der alle trænger gevaldigt til reovering. For 4

år siden flyttede regeringen hovedstaden fra Yangon til Naypyidaw flere hundrede kilometer nordpå, hvorfor mange af regeringsbygningerne i Yangon står tomme.

Vi kørte derefter med bussen gennem byen, og så undervejs den store gyldne kongelige båd, som i virkeligheden er en kopi i cement, og den fungerer som restaurant. Den hedder **Karaweik Hall** og er af form som en "Hamsa Bird". Vi kom til **"Home for The Aged"**: et alderdomshjem for ubemidlede enlige ældre, der drives af 22 nonner fra Ordenen Little Sisters of the Poor. Lokalerne var fra den engelske tid, og de var

store og rummelige, men det var lidt trist at se de store sovesale kun forsynet med senge og et lille sengebord. 2 af beboerne var over 100 år, og flere talte et rimeligt engelsk. Stedet drives ved donationer, og driftsomkostningerne er 1000 \$ om måneden til dækning af udgifterne til mad og drikke. Der var ca. 150 beboere, og der var en flot kirke. Stedet var kønsopdelt. Men der var rent, og man fornemmede en god ånd. I haven voksede bl.a. betelnødpalmer. Vi donerede 50 \$ til institutionen og købte småkager til de gamle, og fik en flot kvittering fra Sister Mary Andrews. Der er ingen offentlig aldersforsorg i Myanmar, familien forventes at tage sig af de ældre.

Vi fortsatte til den meget **store liggende Buddha ved Chauk Htat Hyi**. Han har et fint hvidt hoved og 108 hellige tegn under de 2 fødder. Her var vi under tag, hvilket var heldigt, da regnen væltede ned. Og så gik turen til en god frokost på Restaurant Padonmar i en flot villa. Efter frokosten havde vi planlagt et besøg i den store markedsdal **Scotts Market**, men de havde strømodfald, så alt var mørkt. I

stedet gik vi til åbningen af Ruby Market – et moderne shoppingcenter. Og derefter vandrede vi med paraplyer gennem regnen ned til det traditionsrige hotel **”The Strand”** – her fornemmer man kolonial rigmandsstemning. Ejerne er de samme som har Raffles i Singapore og Mandarin i Bangkok. Vi hyggede os i baren med deres hjemmekomponerede drink **”Stranded in Paradise”** eller kolde øl. Middagen var thailandsk buffet på Summit Parkview Hotel.

Søndag d. 10. oktober 2010 – Yangon – Pindaya - Inle:

Vi måtte meget tidligt – kl. 4.30 - op om morgenen, for vi tog af sted fra hotellet kl. 5.15. Vi blev forsynet med morgenmadsbokse. Vi skulle nå første fly til Heho, men Mandalay Air tog os med på en forlænget rejse, idet vi kom via Bagan og Mandalay. Vi blev modtaget af den lokale guide Mala, og så startede vi på en 3 timers busrejse mod **grotterne i Pindaya**. Undervejs så vi landbrugsland, hvor Shan State folket var i gang med at høste blomkål, der blev fint pakket på store lastbiler, der på 17 timer bringer dem til markedet i Yangon. Et sted holdt vi en kort pause, og da var vi lige ved at opleve en ulykke, idet vor bus begyndte at rulle baglæns, fordi håndbremsen slap. Vel

fremme i Pindaya holdt vi lunch-pause på en dejlig restaurant - "Green Tea Restaurant" - med udsigt over en sø, og derefter drog vi op mod bjergsiden, hvor hulerne lå. Heldigvis var der elevator til det sidste stykke. Inde i hulen var der efter sigende over 8000 Buddha-figurer i forskellige størrelser og udformninger. Nogle var ganske nye, og donorenes navn var anført ved hver statue. Vi lærte om betydningen af Buddhas håndstillinger: den ene hånd rører jorden = han modtager "enlightment" (oplysningen), hænderne foldet over maven = meditation, en hånd holdt ud fremad = protection, den ene hånd men tommel- og lillefinger rørende hinanden = undervisning af disciple. Efter besøget i grotten kørte vi samme vej tilbage, og vejen var smal og ganske hullet. Middelhastigheden var nok 20-30 km/t. Det regnede. Det blev mørkt, inden vi nåede byen Nyaung Shwe, hvor vi blev anbragt i 3 små motorbåde, der kunne tage 4-5 personer hver. Og så var der 45 minutters sejltur under stjernerne i Mælkevejen til **Golden Island Cottages**, der er bygget på pæle i søen. Vi blev modtaget med klokkeklang af personalet, der er fra Pa O folket. De fik hotellet, en rubinmine og forskellige andre erhvervsmuligheder som en del af en fredsaftale med centralregeringen. Der var middag, inden vi gik i seng under myggenettene. Karin og Marin havde en kakerlak i sengen, og nåede at fotografere den.

Mandag d. 11. oktober 2010 - Inle:

Vi drog af sted med bådene kl. 9 efter dejlig morgenmad. Guiden Mala – rigtige navn er Mrs. Nang Mar Lee - er fra Pa-O folket, og hendes mand er hvidløgshandler. De har adopteret en pige, som nu er 11 år, og de spekulerer på at adoptere yderligere en pige. Vi gav guiden et par bøger ("Burmese Days" af George Orwell og nyeste udgave af guidebogen fra Lonely Planet) og nogle flymagasiner fra Mandalay Air og Time og Newsweek. Først sejlede

vi til et lokalt marked med mange boder og mennesker, vi så tøj, madvarer, frugt, barber, fiskemarked, og af mere eksotiske varer solgtes røde levende myrer til spising, og beriget ler, der var rigt på jern, og derfor blev anbefalet til gravide. Der var også et "apotek" med et bredt sortiment bl.a. cytostatika som methotrexat og prednisolon. Det var meget varmt, og vi sad en stund på en "markedsrestaurant", hvor vi fik en cola. Markedet er et såkaldt "**5-dages marked**", idet det flytter hver dag til et ny landsby, og så vender tilbage 5 dage senere.

Vi fortsatte vor udforskning af Inle-søen med besøg i en **tømrer-landsby** (Nam Pan); de byggede bl.a. både, men også møbler, som vi havde set på markedet, og vi var i en **væve-landsby** (In Paw Khon), hvor der er væve og spinderokker i alle husene. De brugte bl.a. lotusfibre til væverierne. Her rulles også cerutter. Frokost fik vi på en nydelig restaurant med udsigt til bådtrafikken. Søen er kendt for Intwa-folkets særegne måde at ro på – de bruger den ene arm og det ene ben til at ro, og har så en arm fri til at fiske med.

Efter frokost stak Peter af med guiden for at se kirkegård og krematorium, og derefter var vi på besøg i **landsby for sølvmede**, og en for **grovsmede**. Her så vi, hvordan 4 unge mænd hamrede i takt på det

glødende jern, mens en mand passede blæsebælgen. Vi fik også set 2 "udstillede" damer fra Padaung-folket (**long neck ladies** pga. de mange messingringe om halsen), og her måtte vi holde en pause, fordi der startede en styrtregn. Vi fortsatte med bådene iført regnslag og paraplyer. Vi stoppede for at se et privat hjem, og blev **inviteret indenfor hos en tomatavler**. Huset var i 2 etager, på stylder og ganske stort – der skulle være plads til høsten. Der var tv og dvd, men vistnok batteridrevet. Køkkenet var stenkøkken med brænde - ingen gas eller el. De var 6-7 i husholdninger. Årsindkomst ca. 900 \$. Karin kunne ikke komme op i huset. Vi så tomatmarkerne på de flydende øer fra vinduet.

Aftensmad fik vi på Golden Island Cottages Hotel. Om aftenen gik vi en lille tur til landsbyen bag hotellet, det var en ganske primitiv sti, og Karin faldt lige ved en grise, men slog sig heldigvis ikke. Vi købte en flaske Myanmar rom, som alle fik lov at smage på. Vor guide tegnede på et kort, hvad de steder hed, som vi besøgte: Ywa Mah, Phaung Daw Oo Pagoda, Hga Phe Chaung, Nanpan, Se Kaung, In Dein. Vi hoppede over at besøge templet med de springende katte, som ikke er i funktion længere.

Tirsdag d. 12. oktober 2010 – Inle - Mandalay:

Vi var 6, som var tidligt oppe og af sted i bådene kl. 6 for at se optøget i anledning af Phaung Daw U festivalen, der er **årets store begivenhed ved Inle-søen**. 4 guldstatuer af Buddha tages på en 3 ugers tur rundt til forskellige

landsbyer, og overnatter nogle nætter hvert sted. Det foregår under stor festivitas. Selve statuerne transporteres i en stor gylden båd, og de ledsages af langbåde fra hver landsby. Disse ros af 40 – 50 unge mænd, og alt er dekoreret og pyntet. Roningen foregår med en arm og et ben, hvilket er unikt for Intha-folket. Der var 20 lange robåde i det optog, vi så. Vi var tilbage på hotellet inden kl. 8.30, og fik morgenmad, og derefter var det igen af sted kl. 9.

På vej til lufthavnen stoppede vi ved **Shwe Yaungthwe Kyaung - templet med de runde vinduer**, hvor der var skoleklasse for munkeleverne. Det er en unik trækonstruktion fra det 18. eller 19. århundrede. Vi stoppede også og fik en lydemonstration i, hvorledes man laver **burmesiske parasoller**, skærmen laves af hjemmelavet papir, hvor plantemateriale fra morbærtræet bruges som råmateriale, bambus bruges til resten, og vi så, hvorledes man let og elegant kan lave den fjederanordning, hvormed parasollen slås op.

Vi kom til **Mandalay**, og der var 1 times transporttid ind til byen. Guiden var en meget sød dame, der læste "On the Road to Mandalay" for os, og så sang vi den for hende. Hun forsøgte også at lære alle vore navne. Der var store oversvømmelser i Mandalay-området. Vi spiste frokost på "A little bit of Mandalay".

kvadratiske mur, der er 8 meter høj og 2 km lang på hver led, voldgraven (70 meter bred) og Mandalay Hill.

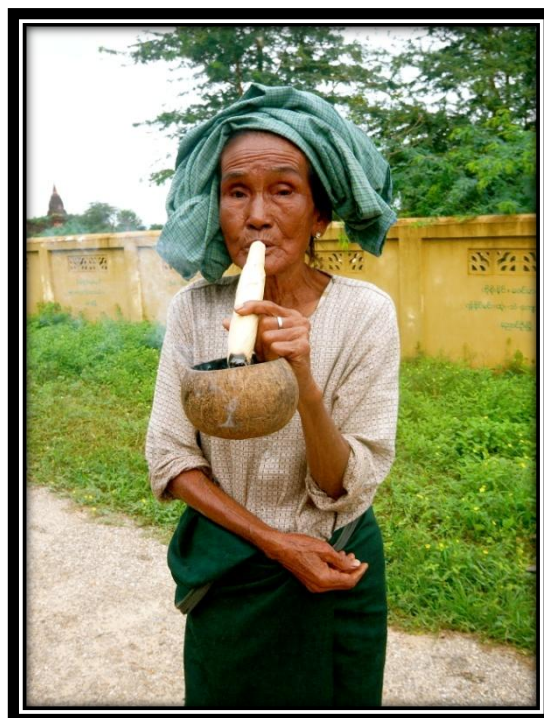
Onsdag d. 13. oktober 2010 - Mandalay:

Vækning var bestilt til kl. 6,30, og der var dejlig morgenmad i hotellets restaurant. Curt var syg, og måtte blive hjemme fra dagens udflugt, men så kunne han nyde udsigten over Mandalay Hill, Citadellet og den flotte voldgrav. Vi andre drog af sted kl. 8, og først besøgte vi en **guldsmed** – en af de familier, der arbejdede med at banke guld ud til de små firkanter bladguld, som bruges i templerne. Det foregik ved håndkraft efter gamle traditioner.

Så gik turen til **Mahamuni Tøppet**, der er et af de mest betydningsfulde i Myanmar. Ifølge legenden skulle Buddha have åndet på den statue, der står i templet, og der var også stor aktivitet med at lægge nyt guld på – kun mænd måtte deltage i denne aktivitet. Vi så også nogle

Vi fortsatte til **Golden Palace Monastery** - **Shwenandaw Kyang Monastery**, der er helt i teaktræ. Den stod oprindeligt inde i Citadellet, men Kong Mindon døde i bygningen, og sønnen Kong Thibaw – Burmas sidste konge - ønskede den derfor flyttet ud af Citadellet. Det var grunden til, at den som den eneste af Citadellets bygninger overlevede kamphandlingerne mellem briter og japanere i slutningen af 2. verdenskrig. Turen gik videre til **Kuthodaw Paya** med verdens største bog, der er skrevet på stentavler og anbragt i 729 små pagoder. Derefter drog vi op på **Mandalay Hill**: op med pickups, og eskalator På toppen er et tempel, en statue af en kvinde, som ofrer brysterne til Buddha, og nogle statuer af store slanger. Buddha havde spået at der skulle bygges en by. Udsigten er flot, og vi gik nedad via trapperne

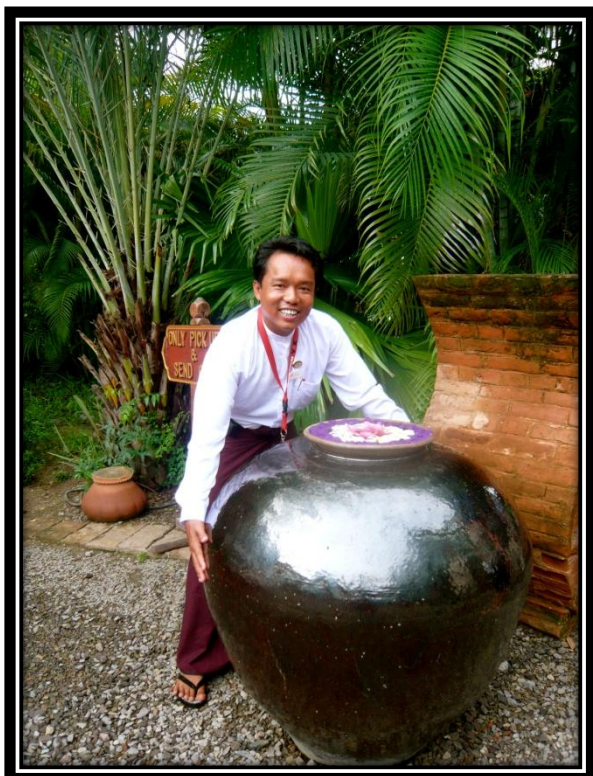
Aftensmad på hotel Sedona, der er flot med folkloreshow kl. 18.30 – 20; der var en fin restaurant med god mad og en pragtfuld pool. Curt og Nina og Ole og Helle havde udsigt over mod paladset med den

bronze-statuer, der var krigsbytte fra Angkor Wat i Cambodja, og vi så stedet, hvor frivillige lavede thanaka-creme til gudens ansigt; han bliver vasket og får børstet tænder af særligt betroede munke hver morgen kl. 4,30. Der var mange handlende, tiggere og andre besøgende omkring tempelområdet.

Vi fortsatte til **U Bein Bridge**, der er verdens længste bro af teak – den er over 200 år gammel (fra 1782) og er 1,2 km lang. Den er et populært samlingssted for kærestepar i solnedgangens skær. Derfra kunne vi let gå til **Mahagandhayonklostret**, som vi kom ind i fra bagsiden. Vi passerede munkenes sovesale, vaskepladser og toiletter. Og derefter så vi køkkenet, hvor man bruger skovle til at få ris op af de store gryder. Der blev leveret fedt flæsk til munkenes middag. Kl. 11 skulle munkene have dagens andet og sidste

måltid, og det var en stor donation, som udover mad omfattede bøger, tøj etc. Over 1000 munke stod i 2 lange rækker, og gik i alvor og stilhed fremad, da gongongen havde lydt. Flere af dem trådte i en frisk hundelort med de bare tæer. Munkene spiser dagens første måltid ved 4-tiden om morgenen. Indviede munke skal overholde mere end 200 regler, og de må principielt kun eje 8 ting: dragten, bælte, ragekniv, tiggerskål, filter til vand, nål og tråd. Munkene går til ro ved 22-tiden.

Efter besøget hos munkene kørte vi til færgestedet, hvorfra vi kunne komme over til **AWA**. Her bar vejene præg af oversvømmelserne. Vi kørte en **tur i hestevogne** og så et **gammelt tempel** (Maha Aungmye Bonzan) og et **skævt tårn** (Nanmyint), og så var der

frokost udendørs under mangotræer. Vi fik kinesisk mad i restauranten, der hedder "Small Restaurant at River". Det var en fredfyldt stund.

Efter frokost gik turen videre over broen over Irrawaddy til **Sagaing**, der er præget af gyldne pagoder spredt ud over det bakkede landskab. Vi måtte skifte til en pickup for at komme op ad de stejle veje til templet på toppen. Her var som vanligt Buddha-statuer, men også statuer af en frø og en hare. Der var en fin udsigt over mod Mandalay. På vej hjemad i bussen havde vi sangunderholdning: Maybelle – hendes rigtige navn er Mrs. May Htay Myint - kunne bl.a. "Que Sera Sera..." og "Sad movies always make me cry". Thorkild klemte i med "Vem kan segla förutan vind...", og vi andre improviserede over børnesange. Vi fik også hørt den burmesiske nationalsang. Vi var hjemme på

hotellet, så vi kunne nå **et par timer ved den dejlige pool**, og vi fik endda set en lille beplantning med teaktræer øst for citadellets voldgrav. Curt havde det bedre. Inden middagen så vi **folklore-forestillingen** med musik, marionetdukker og dansere og musikere, som var et tilbud i hotellets forhal. Om aftenen tordnede det og regnede, og vi så mange flagermus ved poolen. (Da vi nåede tilbage til Parkview hotel i Yangon opdagede Curt og Nina en flagermus på deres værelse). Maybelle fortalte lidt om sit liv: hun var 40 år, uddannet ingeniør, hendes mand var 15 år ældre og havde arbejdet i hotelbranchen, men kunne nu ikke arbejde efter en ballondilatation af arterien til det ene ben. Måske skyldtes det mangeårig rygning. De havde en datter på 13 år, og i øvrigt var de 7 personer i husholdningen. De havde uregelmæssig

strømforsyning og kun vandforsyning nogle timer dagligt.

Middagen på Sedona hotel var nydelig – de havde en schweizisk køkkenchef – Marco Reist – og her fik vi appetizer med et lille glas suppe og briocher med kylling. De tre retter var tydelig fransk inspirerede.

Torsdag d. 14. oktober 2010 – Mandalay - Bagan:

Vi skulle op kl. 4,30, spise morgenmad kl. 5 og af sted kl. 5.30. Flyet fra Yangon Airways afgik kl. 7.55, og turen tog 25 minutter. Vi havde

forinden sagt farvel til den søde guide Maybelle, der atter en gang havde sunget "Sad Movies always make me cry" og "Que Sera, sera.."

Zaw, som hedder Mr. Aung Aw Oo, tog imod os i lufthavnen, og vi kørte direkte til hotellet og checkede ind. Der var smidig bagagehåndtering i lufthavnene, men meget lempelige sikkerhedskontroller. Og i alle vore busser var der gratis vand og vådservietter til at tørre fødderne efter besøg i pagoder.

Kl. 10,15 kunne vi starte sightseeing i Bagan, og første mål var en **pagodebygning (Bagan Mhyaw)**, hvor vi gennem en smal trappe kom op på en afsats, så vi kunne få et vue ud over området med de mange templer. Derefter besøgte vi **Swe Zi Gone pagoden** med 37 Nats, Buddhas tand etc. Og masser af forgyldning. Den er over 1000 år gammel. Det var meget varmt. Handlende fandtes ved alle pagode og templer. Frokost fik vi i "Welcome Typical Food House" i Bagan, hvor vi på en tidligere rejse har medvirket i en træplantningsceremoni.

Efter frokost besøgte vi **Bagan House** og fik forevist, hvordan man fremstiller flotte lakarbejder og kunsthåndværk af bambus. Derefter fik vi et par timers siesta på hotellet, inden vi kl. 16 drog af sted for at

se det berømte **Ananda Tempel** med 4 stående 9,5 meter høje Buddhastatuer, hvoraf kun 2 var de originale. Templet er fra 1105, men renoveret meget efter jordskælvet i 1975.

Så var der 1 times sejltur på **Irriwaddy floden**, men vi fik ikke set solnedgangen, men truende skyer i stedet. Der var meget vand i floden. Vel hjemme på hotellet opdagede vi, at der var **Happy Hour**, så vi fik dejlige gin og tonic, og vi prøvede også ugens drink "Hug me, Darling". Regnen styrtede ned i spandervis. Og vi spiste aftensmåltidet i den store åbne restaurant.

Fredag d. 15. oktober 2010 - Bagan:

Fint vejr hele dagen. Formiddagens program var markedsbesøg i New Bagan og et **besøg i landsbyen**

Minnanthu. Her så vi cigarrygende ældre damer, der selv rullede kæmpecigarer i majsblade. Vi måtte vade over en lille å for at komme ind i landsbyen. De solgte lidt hjemmevævede duge. Køkkenet var i en tillægsbygning af træ, og det var madlavning over bål. Der var mange glade børn i byen, og de legede i vandet. Nær ved var et **lille kloster (Kyat Kan), hvor 3 ældre munke holdt til**. Vi kom lige i deres spisetid. De havde også et grottesystem, hvor de kunne søge ned i dagen varmeste stunder. Derefter så vi en stupa

(**Nandamanya, Gubyaukgyi**), hvor der stadig var rester af de indre kalkmalerier, og pagoden **Tayoke Paya**, hvor 3 af rejsedeltagerne kravlede op, mens resten så på souvenirmalerier nedenfor. Frokosten var på en restaurant med udsigt over floden - "Sunset Garden Riverside Restaurant".

Vi holdt siesta på hotellet mellem 14 og 16. Eftermiddagens program stod på **Manuha Pagoda** med de 3 store og den ene liggende Buddha. Så var der som en overraskelse: en **tur i flot dekorede oksekærrer**. Den endte ved **Shwesandaw Paya**, som vi kravlede vi op på – 5 niveauer på meget stejle trapper. Den er fra 1057. **Solnedgangen over Bagan** var meget flot, templerne imponerede ved deres mangfoldighed og antal.

Hjemme på hotellet samledes vi om den runde bar til Happy Hour, og så var der middag, hvor menuen i dag var en typisk Myanmar Food servering:

- Forret: Kyat Thar Thoke (Chicken Salad)
- Kha Yan Thee Thoke (Grilled Eggplant Salad)
- Kaw Pyant Kyaw (Vegetable Spring Roll)
- Suppe: Shwee Pha Yone Thee Hinn Cho (Pumpkin Soup)
- Hovedret: Kyat Thar Hinn (Chicken Curry)
- Ngar Hinn (Butter Fish with lemon grass)
- Thee Sone Hinn (Vegetable Curry)
- Mon Hnyin Kyaw (Fried Mustard)
- Hta Min Phyu (Steamed rice)
- Hta Min Kyaw (Fried rice with cashew nuts)
- Dessert: Kyat U Putin (Cream Caramel)

Hotellet var dekoreret langs poolen med lysguirlander, og der var kvækken af frøer. Vi fik alle 2 postkort og god nat chokolade på Hotel Tharabar Gate i Bagan, og et personligt takkekort fra Asia Trails lokale leder i Bagan – med et billede af ham som munk. Ingen valgte at prøve en ballonfærd over Bagan.

Lørdag d. 16. oktober 2010 – Bagan - Yangon:

Der var kommet **meget regn om natten** – vores guide havde haft oversvømmelse i sin bolig, og havde været nødt til at redde indbo og møbler. Flot morgenmadsbuffet på hotellet. Vi havde **fri om formiddagen**, og nogle valgte at slappe af ved poolen, nogle tog på **cykeltur** og kom igennem

knædybe vandsøer på vejene, en fik massage i hotellets spa og to kørte ud for at se den lokale golfklub. Vi samledes kl. 13 og drog ud for at spise frokost, der foregik på en lokal restaurant. Hotel Tharabar Gate havde store dejlige værelser, og der var frodigt grønt på området: flamboyant træer, French Penny flower tree (de store hvide blomster ved poolen), Mango, Tangerine, og mange flere. Store guldsmede summede over poolen. Og vi fik set peanutbuske, majsmarker, avocadotræer, og mange andre vækster. Vi checkede

ud fra hotellet kl. 15,15, og på vej til lufthavnen stoppede vi ved **Bagan Viewing Tower**, hvorfra der er udsigt over hele området. Guiden fik efter eget ønske vort danske flag, og vi fik en CD med fotos af ham.

I Yangon Airways flyet fik vi lejlighed til at læse den lokale engelsksprogede avis "**New Light of Myanmar**". Her får vi generalernes syn på, hvilke nyheder, der er interessant og så nogle faste slagord, der trykkes i alle aviserne f.eks.:

Only with stability and peace will the nation develop - Only with stability and peace will democratization process be successful - Anarchy begets anarchy, not democracy - Riots beget riots, not democracy - Democracy can be introduced only through constitution - People's Desire: We favour peace and stability. We favour development. We oppose unrest and violence. Wipe out those inciting unrest and violence. - VOA, BBC – sowing hatred among the people (Radio Voice of America) - RFA, DVB – generating public outrage (Radio Free Asia og Democratic Voice of Burma – sidstnævnte sender fra Norge) - Do not allow ourselves to be swayed by killer broadcast designed to cause troubles

Vi var tilbage på Summit Parkview Hotel i Yangon lidt efter kl. 20 – Patrick holdt fødselsdagsfest – han var hotellets danser. Og i løbet af 10 minutter mødtes vi igen i forhallen til starten på vor **afslutningsmiddag**, som foregik på Myanmar's bedste restaurant.

Le Planteur ejes af schweizeren Boris Granges formodentlig i samarbejde med burmesisk partner – www.leplanteur.net. Der var fuldt hus med selskaber, flot dekoration og flotte lokaler, veluddannet

personale. Boris - i sit særprægede hvide kostume - viste os vinkælderen, som han var stolt af – han havde Château Petrus 50 år gammel til 30.000 \$ flasken (det var folk fra Hong Kong og Singapore, der kunne købe disse flasker); vi så haven, hvor der serveres i den tørre årstid. Ejeren samler også på veteranbiler.

Vi fik en 4 retters menu med:

1. Fresh White Tuna Carpaccio with Bergamot marinated with extra virgin sesame oil
2. Firewood grilled lobster tail with cashew nut butter and sweet pepper
3. Slightly cured ham or baby pig roasted with acacia honey and coriander seeds served on green soya, caramelized carrots or olive oil fried fillet of grouper with lemongrass lily flower stem fricassee and flavoured vegetable
4. Pineapple crisp with coconut ice cream served with passion fruit sauce

Vi valgte en vinmenu med Sauvignon Blanc 2006 fra Marcel Martin, Vin de Pays d'Oc, France og Shiraz 2008 fra Luis Felipe Edwards, Central Valley, Chile.

Søndag d. 17. oktober 2010 – Yangon - Bangkok:

Vi valgte i dag sen morgenmad og drog af sted kl. 10. Første en **tur med det lokale S-tog** – skidt og møg, politi i vores vogn, folkeliv. Vi betalte 1 \$ pr. person, mens lokale indbyggere betaler 20 khyat. Derefter en **tur langs havnen**, hvor der lossedes blomkål fra Shan State, mel, bananer, kyllinger og meget andet. Det var meget varmt. Vi så nogle gamle og udslidt lastbiler – nogle stammede tilbage fra den engelske kolonitid. Nogle brugte derefter en time i **Scotts Marked**, men Ole og jeg tog til hotellet. Kufferterne blev pakket, og vi fik lejlighed til at dusche i de 3 værelser, som vi havde til rådighed til kl. 15. Og så kørte vi til restaurant **"Monsoon"**, hvor vi spiste et dejligt måltid efter individuelt valg – myanmar, thai, western. Og regnen styrtede ned. Vi var i lufthavnen kl. 18, der var meget trafik på vej til lufthavnen, og vi så et hinduistisk optog på en lastbil. Vi betalte departure tax på 10 \$, og var derefter inde i afgangshallen i den moderne lufthavn. Turen til Bangkok tog lidt over 1 time, og vi havde så 3 timers venten. Karin fik rullestolsservice.

Mandag d. 18. oktober 2010 – København:

Efter en rolig flyvetur, hvor de fleste formodentlig fik nogle timers søvn, ankom vi til Kastrup Lufthavn kl. 7.30. Vejret var fint, og vi fik sagt pænt farvel. Martin lovede at sende en DVD-film til alle deltagerne, og den baseres på 3 timers video-optagelser og Karins 1831 billeder. Samtidig får alle deltagerne også dette referat af turen, og så kan de med egne øjne se, at de har oplevet alt, hvad der blev lovet i programmet – og meget mere. Ingen kunne telefonere med deres mobiltelefon fra Myanmar, og det lykkedes heller ikke at få e-mails eller Internetkontakt fra landet (så det passede, hvad vi havde informeret om i "Gode Råd om Rejsen til Myanmar").

Generelt synes vi, det var en vellykket tur – flyene gik til tiden uden ventetider, busserne fungerede, lokalguiderne var gode, hoteller og restauranter var fine, sightseeingen fungerede godt, kun 2 af rejsedeltagerne havde hver 1 sygedag pga. diarré og opkastning (begge fik ciproxin og imodium, hvilket afkortede sygevarigheden). 4 af rejsedeltagerne valgte af

afstå fra malariaprophylakse, resten fik malarone eller doxycylin. Det er svært at skaffe penge på kreditkort i Myanmar, og vi lånte 100 \$ til en af rejsedeltagerne.

Stemningen i gruppen var generelt god. Ingen beklagede sig over lange dage, tidlige morgenvækninger eller noget andet. Det blev anbefalet at læse "At redde fisk fra at drukne" af Amy Tan og "Glaspaladset" af Amitav Ghosh. Andre bøger om Burma er: Inge Sergent: "Twilight over Burma – My life as a Shan princess". Patricia Elliott: "White Elephant". Bertil Lintener: "Burma in revolt". Sea Sandar: "The Moon Prince". Daniel

Philippe Mason: "The piano tuner". Pascal Khoo Thwe: " From the land of the green ghosts - A Burmese Odyssey". Andrew Marshall: "The Trouser People: A Story in the Shadow of the Empire". Der skal være valg i Myanmar d. 7. november, men vi så ikke særlig meget politi eller militær.

